

Gemeente Leusden

Raadsvoorstel

Onderwerp

Programmabegroting 2026 - 2029

1. Aanleiding

De raad stelt jaarlijks de begroting vast voor het komende begrotingsjaar en de drie op het begrotingsjaar volgende jaren.

2. Wettelijke grondslag

Op grond van artikel 191 van de Gemeentewet en het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) stelt de raad de begroting vast.

3. Beoogd effect/ bestuurlijk kader

De raad autoriseert de financiële middelen zodat het college de gemeentelijke taken en activiteiten in het begrotingsjaar kan uitvoeren.

4. Deadline

De begroting moet na vaststelling door de raad in ieder geval vóór 15 november aan gedeputeerde staten worden gezonden.

5. Voorstel

1. De programmabegroting 2026 – 2029 vaststellen.

6. Argumenten

1.1 De raad stelt bedragen beschikbaar voor de taken en activiteiten van de gemeente

De begroting heeft voornamelijk betrekking op het beschikbaar stellen van middelen voor vaste taken en activiteiten die elk jaar terugkeren, oftewel bestaand beleid. Daarnaast wordt elk jaar in de begroting ook geld beschikbaar gesteld voor de uitvoering van 'nieuw beleid'. Dat zijn nieuw ingebrachte incidentele of structurele lasten als gevolg van nieuwe wettelijke taken, beleidsintensivering, of nieuwe ambities en prioriteiten. In de begroting worden ook de W-vragen beantwoord: wat willen we bereiken, wat gaan we daarvoor doen, met wie werken we samen en wat mag het kosten.

1.2 De raad heeft de Kadernota 2026 behandeld en kaders aangegeven

Tijdens het voorjaarsdebat in juli heeft de raad ingestemd met een aantal kaders waaronder voor indexering en maatregelen voor een sluitende begroting. Deze hebben wij in de begroting verwerkt.

Voor nieuw beleid vanaf 2026 is een amendement aangenomen waarbij de raad het nieuw beleid in de kadernota heeft vastgesteld, in zoverre dat de structurele uitgaven en activiteiten worden gematigd tot € 400.000 per jaar.

Om het structureel nieuw beleid in de begroting te matigen hebben wij drie voorstellen geschrappt die in de kadernota nog wel waren opgenomen. Het betreft de formatie bij burgerzaken (B2), formatie bij crediteurenbeheer (O2) en klimaatadaptatie (L3). Het nieuw beleid is nu als volgt ingevuld:

Tabel 1. Nieuw beleid (bedragen x € 1.000)

	FTE	S/I	2026	2027	2028	2029
Domein Bestuur						
B1 Veiligheid	0,55	S	57	57	57	57
B3 Borging wet digitale toegankelijkheid		S	15	15	15	15
Domein Samenleving						
S1 Zwemveiligheid		S	25	25	25	25
S3 Budgetbeheer		S	35	35	35	35
S6 POH jeugd GGZ		S	59	92	92	92
Domein Ruimte						
R4 Regionaal bureau toerisme		S	45	45	45	45
Overhead						
O1 formatie gegevensbescherming	0,55	S	68	68	68	68
O3 ICT-applicaties		S	61	61	61	61
Totaal	1,10		365	398	398	398

In het amendement heeft de raad ook aangegeven de budgetten, waar nodig aangevuld met tijdelijke maatregelen die zijn voorzien van incidentele dekking, beschikbaar te stellen via de begroting 2026.

Voor een aantal onderwerpen en tijdelijke maatregelen van nieuw beleid is alternatieve dekking gevonden. Deze gaan daardoor niet ten laste van het begrotingsresultaat. Zo worden de incidentele posten gedekt door een onttrekking aan de reserve.

De voor inburgering benodigde formatie (kosten € 77.000) is gedekt vanuit bestaande begrotingsruimte. Het overzicht van nieuw beleid met alternatieve dekking is als volgt:

Tabel 2. Nieuw beleid met andere dekking (bedragen x € 1.000)

	FTE	S/I	2026	2027	2028	2029
Domein Leefomgeving						
L1 Formatie sportaccommodaties	1,00	I	87	87	87	
L2 Invasieve exoten		I	20	20	20	
L4 Inzet dossier wolf		I	35			
Domein Samenleving						
S2 Formatie jeugdzorg	0,45	I	40			
S4 Uitvoeringskosten wet inburgering		I	96			
S5 Formatie inburgering	1,00	S	0	0	0	0
S7 Interventiemaatregelen Sociaal Domein		I	141			
Domein Ruimte						
R1 Nota parkeernormen		I	25			
R2 Nota verkeersregelinstallaties		I	15			
R3 Wegenlegger		I	45			
Totaal	2,45		504	107	107	0
Onttrekking aan algemene reserve		I	363	107	107	
Onttrekking aan reserve met aangewezen bestemming		I	141			

Totaal dekking			504	107	107	0
Totaal	2,45		0	0	0	0

Een inhoudelijke toelichting op het nieuw beleid is opgenomen in bijlage A van de begroting.

Naast het nieuw beleid hebben wij in de begroting bezuinigingsmaatregelen opgenomen van totaal € 750.000 in 2026. Deze waren in de kadernota gedeeltelijk (voor € 400.000) ingevuld. Het gaat om de volgende maatregelen:

Tabel 3. Bezuinigingen (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029
Domein Leefomgeving				
a. Energietransitie	100	100	100	100
b. Onderhoud wegen	85	85	85	85
Domein Samenleving				
c. Fonds Samenlevingsinitiatieven	25	25	25	25
d. WMO (zorg en mobiliteit)	85	85	85	85
e. Zorgpolis (differentiëren en vermogensseis)	75	75	75	75
Domein Ruimte				
f. Leusden op de kaart	25	25	25	25
g. Toeristisch informatiepunt	5	26	26	26
Overhead				
h. Management formatie	350	350	350	350
Totaal	750	771	771	771

1.3 Leusden heeft een positief structureel begrotingssaldo

De gemeente dient een sluitende begroting in te dienen bij de provincie Utrecht. Bij het financieel toezicht kijkt de provincie naar het structureel begrotingssaldo van de gemeente. Bij deze beoordeling worden incidentele baten en lasten niet meegenomen. Als we deze incidentele baten en lasten buiten beschouwing laten heeft Leusden in 2026 een positief begrotingssaldo:

Tabel 4. Structureel saldo begroting 2026 (bedragen x € 1.000)

	2026	2027	2028	2029
Saldo begroting 2026	872	-109	-893	-1.022
Saldo incidentele baten en lasten (incl. mutaties reserves) -/-	489	85	30	0
Structureel saldo Kadernota 2026	1.361	-24	-863	-1.022

Hierbij moet worden vermeld dat er in begrotingsjaar 2026 nog geen extra middelen zijn opgenomen voor het dagelijks onderhoud van de buitenruimte en het meerjaren onderhoudsplan.

Een nadere toelichting op de begrotingspositie en het financieel perspectief is opgenomen o.a. in de inleiding van de begroting.

7. Alternatieve scenario's

De raad kan de begroting amenderen en gewijzigd vaststellen en daarmee de financiële kaders aanpassen.

Als de raad de begroting niet vaststelt is Leusden in gebreke bij het voldoen aan de wettelijke eisen van het BBV en komt de rechtmatige uitvoering van wettelijke taken in gevaar. De provincie zal dan ingrijpen.

Bij de lokale woonlasten kan de raad ervoor kiezen om af te zien van de eenmalige verlaging van de afvalstoffenheffing in 2026, en de teruggaaf uit de egalisatievoorziening met 1 jaar door te schuiven. Dit omdat per 2027 een andere inzamelaar aantreedt en de reinigingskosten naar verwachting gaan toenemen. De in 2027 eveneens verwachte stijging van de afvalstoffenheffing zou hiermee gedempt kunnen worden.

Een keuze voor dit scenario zou betekenen dat de gemiddelde woonlasten in 2026 eenmalig toenemen met € 9. Voor huishoudens met een eigen woning stijgen de woonlasten in dat geval gemiddeld met 8,1% (nu 7,1%, zie de paragraaf lokale heffingen). Voor huishoudens zonder eigen woning/huurders stijgen de woonlasten dan gemiddeld met 1,4% (nu een daling met 0,6%).

8. Risico's

Zie voor het risicoprofiel van de begroting de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

9. Vervolg

Na vaststelling door de raad wordt de begroting aangeboden aan de provincie, en zal het college in 2026 de begroting gaan uitvoeren.

10. Evaluatie

n.v.t.

11. Inkoopadvies

n.v.t.

12. Advies van HR

n.v.t.

13. Advies ICT

n.v.t.

14. Juridisch advies

n.v.t.

15. Financieel advies (kosten en dekking)

n.v.t.

16. Advies communicatie

n.v.t.

17. Intergemeentelijke samenwerking

Zie de begroting bij de domeinen en paragraaf verbonden partijen.

18. Global Goals

☐	Goal 01	Einde aan Armoede	
☐	Goal 02	Einde aan honger, zorgen voor voedselzekerheid en duurzame landbouw	
☐	Goal 03	Gezondheidszorg voor iedereen	
☐	Goal 04	Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen	
☐	Goal 05	Gelijke rechten voor mannen en vrouwen en empowerment van vrouwen en meisjes	
☐	Goal 06	Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen	
☐	Goal 07	Toegang tot betaalbare en duurzame energie	
☐	Goal 08	Inclusieve economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen	
☐	Goal 09	Infrastructuur voor duurzame industrie	
☐	Goal 10	Verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen	
☐	Goal 11	Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	
☐	Goal 12	Duurzame consumptie en productie	
☐	Goal 13	Aanpak van klimaatverandering	
☐	Goal 14	Beschermen en duurzaam gebruik van oceanen en zeeën	
☐	Goal 15	Beschermen en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit	
☐	Goal 16	Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen	
☐	Goal 17	Versterken van mondiaal partnerschap en coherent beleid voor duurzame ontwikkeling	

19. Klimaatadaptatie

n.v.t

20. Burgerparticipatie

n.v.t

21. Bijlagen

1. Programmabegroting 2026 – 2029

**Met vriendelijke groet,
Het college van burgemeester en wethouders,**

**A. Wiersinga
locosecretaris**

**G.J. Bouwmeester
burgemeester**